

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนการสอน ตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ของไวกอตสกี ที่มีต่อทักษะทางภาษาไทย และการกำกับตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนการสอน ตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ของไวกอตสกี ต่อทักษะทางภาษาไทย และความคงอยู่ของทักษะทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเปรียบเทียบกับการสอนตามปกติ และ 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการเรียนการสอน ตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ของไวกอตสกี ต่อการกำกับตนเอง และความคงอยู่ของการกำกับตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเปรียบเทียบกับการสอนตามปกติ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยศึกษาทฤษฎีวิวัฒนาการเชิงสังคม ของไวกอตสกี แนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางภาษาไทย และ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำกับตนเอง โดยยึดทฤษฎีวิวัฒนาการเชิงสังคม ของ ไวกอตสกี ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายพัฒนาการทางสติปัญญา ว่าเกิดจากอิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรม มาเป็นกรอบในการทำความเข้าใจแนวคิดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การศึกษารูปแบบการวิจัย ในการวิจัยนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง แบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วัดผลก่อนและหลังการทดลอง แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม และกลุ่มทดลองย่อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบยืดหยุ่น แบบแลกเปลี่ยนบทบาท และแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ใช้เวลาในการสอน กลุ่มละ 4 คาบ ต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ รวม 24 คาบ วัดทักษะทางภาษาไทยและการกำกับตนเอง ก่อนสอน และหลังสอน และวัดความคงอยู่ของทักษะทางภาษาไทยและการกำกับตนเอง หลังสอน 2 สัปดาห์

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ในปีการศึกษา 2542 จำนวน 162 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองสอน ได้แก่ แผนการสอน 2 ชุด คือ

4.1 แผนการสอนกลุ่มควบคุม เป็นแผนการสอนที่เน้นกระบวนการและมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำนวน 24 แผน ผ่านตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน

4.2 แผนการสอนกลุ่มทดลอง เป็นแผนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ แบ่งตามกลุ่มทดลองย่อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบยืดหยุ่น แบบแลกเปลี่ยนบทบาท และแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำนวนกลุ่มละ 3 แผน ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของ ivo กอดสกี จำนวน 3 ท่าน

5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

5.1 แบบทดสอบทักษะทางภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย

1) แบบทดสอบการฟังและการอ่าน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ตรวจสอบความตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงโดยการทดลองใช้แล้ววิเคราะห์ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .63 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ .60 ที่ตั้งไว้ แล้ววิเคราะห์ค่าระดับความยากและอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ โดยแบบทดสอบการฟัง มีค่าระดับความยาก .26 - .79 และมีอำนาจจำแนก .20 - .47 ส่วนแบบทดสอบการอ่าน มีค่าระดับความยาก .28 - .80 และมีอำนาจจำแนก .20 - .67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ ค่าความยาก .20 - .80 และอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปที่กำหนด

2) แบบทดสอบการพูด เป็นข้อสอบให้เลือกพูดตามหัวข้อที่กำหนด ให้คะแนนตามเกณฑ์ ทดสอบความตรงในการให้คะแนนกับผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทย แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิเคราะห์พบว่า ความตรงในการให้คะแนนการพูด ระหว่างผู้วิจัยกับผู้เชี่ยวชาญ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .899 และระหว่างผู้ช่วยวิจัยกับผู้เชี่ยวชาญ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .814 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .80 ที่ตั้งไว้ ทดสอบความเที่ยงในการให้คะแนนระหว่างผู้วิจัยกับผู้ช่วยวิจัย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .884 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .80 ที่ตั้งไว้ วิเคราะห์ค่าระดับความยาก ได้ค่าความยาก .51 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ .20 - .80 ที่กำหนด วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ได้ค่าอำนาจจำแนก .75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ .20 ขึ้นไปที่กำหนด

3) แบบทดสอบการเขียน เป็นข้อสอบให้เลือกเขียนตามหัวข้อที่กำหนด ให้คะแนนตามเกณฑ์ ทดสอบความตรงในการให้คะแนนกับผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทย แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิเคราะห์พบว่า ความตรงในการให้คะแนนการเขียน ระหว่างผู้วิจัยกับผู้เชี่ยวชาญ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .820 และ

ระหว่างผู้ช่วยวิจัยกับผู้เชี่ยวชาญ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .802 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .80 ที่ตั้งไว้ ทดสอบความเที่ยงในการให้คะแนนระหว่างผู้วิจัยกับผู้ช่วยวิจัย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .891 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .80 ที่ตั้งไว้ วิเคราะห์ค่าระดับความยาก ได้ค่าความยาก .52 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ .20 - .80 ที่กำหนด วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ได้ค่าอำนาจจำแนก .59 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ .20 ขึ้นไปที่กำหนด

5.2 แบบประเมินการกำกับตนเอง เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 อันดับ แบ่งเป็น 2 ชุด คือ 1) แบบประเมินการกำกับตนเองสำหรับนักเรียน และ 2) แบบประเมินการกำกับตนเองของนักเรียนสำหรับอาจารย์ผู้สอน ตรวจสอบความตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของไวทกอดสกี จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงโดยการทดลองใช้แล้ววิเคราะห์หาค่าความเที่ยง ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบประเมินการกำกับตนเองของตนเอง ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .77 ส่วนแบบประเมินการกำกับตนเองของนักเรียนสำหรับอาจารย์ผู้สอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง .90 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ .60 ที่ตั้งไว้

6. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล จากการทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ทั้ง 4 กลุ่ม ด้วยตนเอง โดยเริ่มทำการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ใช้เวลาสอน กลุ่มละ 4 คาบ (คาบละ 50 นาที) ต่อสัปดาห์ รวม 6 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้นำด้วยโปรแกรม SPSS โดยใช้สถิติทดสอบ ที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นของคะแนนจากการวัดก่อนเรียนกับหลังเรียน และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) ที่มีคะแนนจากการวัดก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม (Covariate) เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างของคะแนน ระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลของกระบวนการเรียนการสอนต่อทักษะทางภาษาไทย และความคงอยู่ของทักษะทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเปรียบเทียบกับการสอนตามปกติ พบว่า

1.1 นักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม และกลุ่มทดลองย่อยทุกกลุ่ม มีคะแนนทักษะทางภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อพิจารณาแยกแต่ละทักษะพบว่า กลุ่มทดลองโดยรวมมี ทักษะการอ่าน การเขียน และ การพูด สูงกว่าก่อนเรียน การเปรียบเทียบเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีทักษะการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน สูงกว่าก่อนเรียน กลุ่มยึดหยุ่น มีทักษะการอ่าน การพูด และการเขียน สูงกว่าก่อนเรียน กลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท มีทักษะการอ่าน และทักษะการ

เขียน สูงกว่าก่อนเรียน ส่วนกลุ่มควบคุม มีทักษะทางภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมี เฉพาะทักษะการเขียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.2 นักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม มีทักษะทางภาษาไทยหลังเรียน แตกต่างจากกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาแยกแต่ละทักษะพบว่า ทักษะการพูด และการอ่าน แตกต่างกัน แต่ทักษะการฟังและการเขียนไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีทักษะทางภาษาไทย แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ โดยมีทักษะการฟัง และการอ่าน แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มยี่ดหุ่่น มีทักษะการฟัง และการอ่านแตกต่างจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท มีทักษะการฟัง และการอ่าน แตกต่างจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน แต่คะแนนทักษะการพูดและการเขียนหลังเรียนของทุกกลุ่มไม่แตกต่างกัน

1.3 นักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม มีความคงอยู่ของทักษะทางภาษาไทย แตกต่างจากกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาแยกแต่ละทักษะพบว่า ทักษะการอ่าน และการพูด แตกต่างกัน แต่ทักษะการฟังและการเขียนไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีทักษะทางภาษาไทย แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ โดยมีทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียน แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มยี่ดหุ่่น มีทักษะการอ่าน แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ส่วนกลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท มีทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียน แตกต่างจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

2. ผลของกระบวนการเรียนการสอนต่อการกำกับตนเอง และความคงอยู่ของการกำกับตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเปรียบเทียบกับการสอนตามปกติ พบว่า

2.1 นักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม มีการกำกับตนเองหลังเรียน ทั้งจากการประเมินตนเอง และการประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน สูงกว่าก่อนเรียน แต่กลุ่มควบคุม ประเมินตนเองว่าไม่สูงกว่าก่อนเรียน ทั้งที่ได้รับการประเมินจากอาจารย์ผู้สอนว่าสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อพิจารณาการกำกับตนเองของกลุ่มทดลองย่อยทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบยี่ดหุ่่น และกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีการกำกับตนเอง ทั้งจากการประเมินตนเองและการประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน สูงกว่าก่อนเรียน แต่กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบแลกเปลี่ยนบทบาทประเมินตนเองไม่สูงกว่าก่อนเรียน ทั้งที่ได้รับการประเมินจากอาจารย์ผู้สอนว่าสูงกว่าก่อนเรียน

2.2 นักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม ประเมินตนเองเกี่ยวกับการกำกับตนเอง หลังเรียน แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่อาจารย์ผู้สอนประเมินนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบเป็นรายกลุ่ม พบว่า นักเรียนทุกกลุ่มประเมินตนเองไม่แตกต่างกัน และอาจารย์ผู้สอนประเมินนักเรียนทุกกลุ่มไม่แตกต่างกัน

2.3 นักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม ประเมินตนเองเกี่ยวกับความคงอยู่ของการกำกับตนเอง แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่อาจารย์ผู้สอนประเมินนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบ

เทียบเป็นรายกลุ่ม พบว่า นักเรียนกลุ่มยึดหยุ่นประเมินตนเอง แตกต่างจากกลุ่มควบคุมเท่านั้น แต่อาจารย์ผู้สอนประเมินนักเรียนทุกกลุ่มไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลของกระบวนการเรียนการสอน ตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ของ ไวกอตสกี ที่มีต่อทักษะทางภาษาไทย และการกำกับตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังกล่าว มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายเพิ่มเติม ดังนี้

1. ผลของกระบวนการเรียนการสอนต่อทักษะทางภาษาไทย และความคงอยู่ของทักษะทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเปรียบเทียบกับการสอนตามปกติ ที่พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองโดยรวม มีทักษะทางภาษาไทยหลังเรียนแตกต่างจากกลุ่มควบคุม ผลข้อนี้ น่าจะมาจากกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ของ ไวกอตสกี ที่มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1) กลุ่มนักเรียนเป็นผู้กำหนดเรื่องที่จะเรียนทั้งหมดร่วมกัน ซึ่งทำให้นักเรียนเห็นภาพรวมของสิ่งที่เรียน และเรียนอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน ได้อย่างรวดเร็ว โดยจะเห็นได้จากโครงการศึกษาของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบยึดหยุ่น ดังนี้

	ลำดับ	ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	จำนวนคาบ
อานนท์	1	ชีวิตปลาช่อน	4, 5	ชีวิตปลาช่อน	4 - รายงาน+สรุป -ส่ง 11 มค. 43
มุขอริ	2	วันขึ้นปีใหม่	4, 5	คำอวยพรปีใหม่	3 - พูด 20 มก.+สรุป
พินิจ	3	ขุนช้างขุนแผน	3, 4	ขุนช้างขุนแผน	4 - แสดง 24 มก.+สรุป
ชัยพร	4	มารยาทในการฟัง	1	หลักการฟัง มารยาทในการฟัง	2 - ร้องเพลง 25 มก.+สรุป
อภิชาติ	5	พระสุริโยทัย	9, 13	พระสุริโยทัย	3 - อ่าน 31 มก.+สรุป
เอกลักษณ์ นวนายก	6	การแสดงความคิดเห็น	11, 13	พูดแสดงความคิดเห็น	2 - พูด 7 กพ.
อนงค์ นรินทร์	7	การเล่าประสบการณ์	7	การเขียนเล่าประสบการณ์	4

	ลำดับ	ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	จำนวนคาบ
อานนท์	1	ชีวิตปลาช่อน	4, 5	ชีวิตปลาช่อน	4 - รายงาน+สรุป -ส่ง 11 มค. 43
มุขอริ	2	วันขึ้นปีใหม่	4, 5	คำอวยพรปีใหม่	3 - พูด 20 มก.+สรุป
พินิจ	3	ขุนช้างขุนแผน	3, 4	ขุนช้างขุนแผน	4 - แสดง 24 มก.+สรุป
ชัยพร	4	มารยาทในการฟัง	1	หลักการฟัง มารยาทในการฟัง	2 - ร้องเพลง 25 มก.+สรุป
อภิชาติ	5	พระสุริโยทัย	9, 13	พระสุริโยทัย	3 - อ่าน 31 มก.+สรุป
เอกลักษณ์ นวนายก	6	การแสดงความคิดเห็น	11, 13	พูดแสดงความคิดเห็น	2 - พูด 7 กพ.
อนงค์ นรินทร์	7	การเล่าประสบการณ์	7	การเขียนเล่าประสบการณ์	4

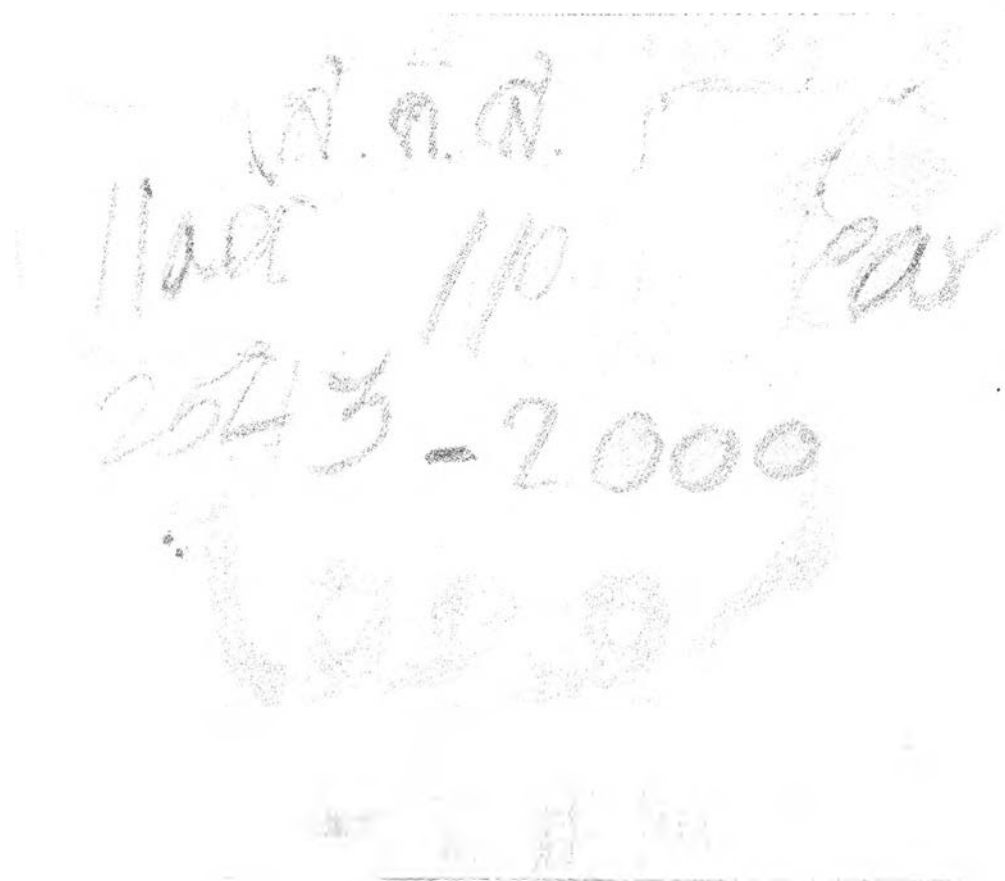
หมายเหตุ ข้อความที่เป็นตัวเอียง เป็นส่วนที่ครูบันทึกเพิ่มเติมเพื่อช่วยในการติดตามการทำงานของกลุ่ม

ภาพที่ 3 โครงการศึกษาของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบยืดหยุ่น

จากภาพดังกล่าวจะเห็นว่า โครงการศึกษาของนักเรียนมีลักษณะหลาย ๆ การสะกดการันต์ ยังไม่เรียบร้อยนัก ซึ่งถ้าเป็นการสอนแบบกลุ่มควบคุมครูจะไม่ยอมให้นักเรียนทำชิ้นงานแบบนี้มาส่ง แต่ถ้าพิจารณาจากแนวคิดของไวทกอดสกี จะยอมรับได้ เนื่องจากงานนี้เป็นสิ่งที่ทั้งครูและ

นักเรียนช่วยกันทำขึ้นมา และแสดงภาพรวมของเรื่องที่นักเรียนจะเรียนได้ด้วย ลักษณะข้อนี้ สอดคล้องกับส่วนสำคัญในแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ของไวทกอดสกี คือ การให้ความสำคัญกับ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Berk and Winsler, 1995: 26) และลักษณะของการสร้าง มโนทัศน์ จากภาพรวมไปสู่รายละเอียด จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม (Vygotsky, 1962: 52-81; 1997: 96-145) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย เทพแสง (2528) ที่ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแผนการสอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผน มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชา ภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการสอนที่ครูวางแผน

2) ครูแสดงบทบาท สแกฟโฟลด์คิง โดยการแนะนำให้นักเรียนเข้าใจลักษณะของกระบวนการเรียนการสอน สามารถกำหนดเรื่องที่จะเรียนทั้งหมดได้ด้วยตนเอง และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนได้ด้วยตนเอง ซึ่งแตกต่างจากในกลุ่มควบคุม ที่ครูแสดงบทบาทกำกับควบคุมโดยการกำหนดจุดประสงค์ของกิจกรรม และใช้ใบงานช่วยกำกับการดำเนินกิจกรรมของนักเรียน ผลของการเปลี่ยนบทบาทดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ จากการพยายามรับความรู้จากครู เป็นการพยายามหาความรู้ร่วมกับกลุ่ม ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทางภาษาต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันอย่างเป็นธรรมชาติ โดยใช้ทักษะการฟังและพูดในการปรึกษาหารือกัน และขอคำปรึกษากับครู ใช้ทักษะการอ่าน ในการอ่านหนังสือเรียน และคู่มือการเรียนที่ครูจัดเตรียมไว้ แล้วยังต้องใช้ทักษะการเขียนในการเขียนสรุปผลการศึกษาทุกครั้ง ยิ่งกว่านั้นยังเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ผสมผสานกันเพื่อสร้างผลงานของกลุ่มขึ้นมา ซึ่งทำให้ได้ผลงานที่แสดงมากกว่าทักษะทางภาษาไทยแต่เพียงอย่างเดียว ดังภาพ ส.ค.ส. ต่อไปนี้

ภาพที่ 4 ภาพ ส.ค.ส. ที่นักเรียนวาดขึ้นประกอบการเรียนเรื่อง “วันขึ้นปีใหม่”

จากภาพดังกล่าว จะเห็นว่านักเรียนแสดงความคิดสร้างสรรค์ โดยการวาดรูปมังกรที่ขดตัวเป็นตัวเลข 2000 และยังจัดรูปแบบโดยใช้ตัวหนังสือทั้งไทย จีน ฝรั่งเศส ร่วมกัน เป็นการผสมผสานวัฒนธรรมที่หลากหลายเข้าด้วยกันอย่างเป็นเอกภาพ ซึ่งเป็นผลจากบทบาท สแกฟโฟลด์ลิง ของครู ที่มุ่งช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรอบด้าน บทบาทดังกล่าว ยังสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ระดับ 4 ที่กล่าวว่า “ให้โอกาสในการแสดงออกอย่างอิสระ ผลงานของผู้เรียนแตกต่างกันตามกระบวนการเรียนการสอนที่เลือก” และ ระดับ 5 ที่กล่าวว่า “ผลงานของผู้เรียนคนละอย่างคนละเรื่องตามความสนใจและความถนัดอย่างแท้จริง” ด้วย (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2541: 4-5)

3) การเรียนการสอนตามขั้นตอน 5 ขั้น คือ (1) ชักจูงให้ศึกษาอย่างมีเป้าหมาย (2) ทำความเข้าใจในแนวทางการศึกษา (3) ดำเนินการศึกษาอย่างรอบคอบ (4) แสดงผลทางการศึกษาด้วยสื่อทางภาษา (5) สรุปผลการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีลักษณะสอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ จากการทดลองสอน พบว่า ผู้วิจัยเพียงดูแลให้กลุ่มนักเรียนมีเป้าหมายในการศึกษาเท่านั้น การทำงานของนักเรียนจะเป็นไปตามขั้นตอนที่เหลือได้โดยง่าย โดยต้องดูแลให้นักเรียนเขียนสรุป

เล่าประสบการณ์ เรื่อง “ชัยชนะที่ข้าพเจ้าภาคภูมิใจ”

ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปสมัครเป็นนักกีฬาฟุตบอลทีมโรงเรียน และได้ติดทีมฟุตบอล 18 คน ได้เข้าไปแข่งขันที่อำเภอ ที่โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ นัดแรก แข่งขันกับเจ้าภาพ คือ โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ นัดแรกแพ้ โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ 0-1 เกมครั้งนั้นเราเป็นต่ออยู่ แต่ไม่มีดวงเท่านั้น อาจารย์ผู้ฝึกซ้อม ได้พูดกับพวกข้าพเจ้าว่า นัดต่อไปเราต้องเอาชนะให้ได้

อาทิตย์ต่อมา พวกข้าพเจ้า ได้ไปเตะแข่งขันรอบชิงชนะเลิศกับโรงเรียน โกสุมพิทยาสรรค์ ครั้งนั้น พวกข้าพเจ้าได้เอาชนะโรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ ได้ 1-0 พวกข้าพเจ้าดีใจมาก และอาจารย์ผู้ฝึกซ้อมได้พูดกับพวกเราว่าต่อไปเราจะได้เป็นตัวแทนของอำเภอโกสุมพิสัยไปแข่งในจังหวัดต่อ

เดือนต่อมาข้าพเจ้าได้ไปแข่งในจังหวัด นัดนี้แข่งขันกับโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ นัดนี้เราแพ้ แต่เราไม่ได้เสียใจเพราะเราเอาชนะใจคนดู และชนะใจตัวเอง เพราะอาจารย์ผู้ฝึกซ้อมบอกกับเราว่า เรามีเวลาซ้อมน้อย แต่เราถือว่าเราประสบความสำเร็จแล้ว ถึงแม้ว่าฟุตบอลครั้งนี้จะแพ้แต่เราก็เอาชนะใจตัวเอง นี่คือการชัยชนะที่ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่สุด .

ภาพที่ 5 การเขียนเล่าประสบการณ์ของนักเรียนคนหนึ่ง

จากข้อเขียนดังกล่าว จะเห็นว่านักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์ 3 เหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นไม่ติดต่อกัน ให้ต่อเนื่องสอดคล้องกัน เพื่อสนับสนุนข้อสรุปของตนเอง ที่ว่า “แต่เราก็เอาชนะใจตนเอง นี่คือการชัยชนะที่ข้าพเจ้าภาคภูมิใจที่สุด” ได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรูสเตอร์ (Bruster, 1991) ที่ได้ศึกษาผลของการสนทนาโอบอ้อมตามแนว สแกฟโฟลด์ดิง กับเด็กชั้นเกรด 1 จำนวน 4 คน พบว่าทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษา และการกำกับตนเองดีขึ้น

ผลในด้านทักษะทางภาษาไทยดังกล่าว เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายกลุ่มแล้ว พบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน มีทักษะทางภาษาไทย และความคงอยู่ของทักษะทางภาษาไทย แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพในขณะที่ทดลองสอนที่ผู้วิจัยเห็นว่า นักเรียนกลุ่มนี้เรียนตามกระบวนการได้ดีที่สุด รองลงมาคือกลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท และกลุ่มยึดหยุ่นตามลำดับ ซึ่งน่าจะเป็นผลจากขนาดของกลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกลุ่มขนาดเล็ก นักเรียนทุกคนในกลุ่มสามารถมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้อย่างใกล้ชิดและบ่อยครั้งที่ต้องการ นักเรียนแบ่งงานกันทำได้อย่างเสมอภาค ไม่มีใครเอาเปรียบเพื่อน นักเรียนจึงมีโอกาสในการพัฒนาทักษะทางภาษาได้อย่างเต็มที่

2) กลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท เป็นกลุ่มขนาดกลาง นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้มาก ในกลุ่มจะมีนักเรียนคนหนึ่งเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะได้รับการยอมรับจากสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มเป็นอย่างดี ผู้นำกลุ่มจะเป็นผู้จัดแบ่งงานในกลุ่มให้ ทุกคนในกลุ่ม

มีหน้าที่ใกล้เคียงกัน นักเรียนต้องใช้เวลาในการบริหารงานกลุ่มอยู่บ้างแม้จะไม่มากนัก แต่ก็ทำให้โอกาสในการพัฒนาทักษะทางภาษาน้อยลงไป

3) กลุ่มยืดหยุ่น เป็นกลุ่มขนาดใหญ่ นักเรียนไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกทุกคนในกลุ่มได้ในเวลาสั้น ๆ การดำเนินงานของกลุ่ม เป็นผลจากผู้นำการทำกิจกรรม ที่นักเรียนทั้งห้องเลือกตั้งขึ้นมา ที่จะมีความเป็นผู้นำเพียงไร ซึ่งส่วนใหญ่ ก็ไม่สามารถบริหารงานให้นักเรียนส่วนใหญ่ของห้องทำงานได้ คงมีแต่นักเรียนกลุ่มที่กระตือรือร้นจำนวนหนึ่ง ที่เป็นผู้ทำกิจกรรมการเรียนการสอนไปจนเสร็จเท่านั้น โอกาสในการพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนกลุ่มนี้จึงมีน้อยกว่าอีก 2 กลุ่ม

ผลในด้านทักษะทางภาษาไทยเมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า

1) ทักษะการฟัง มีปัญหาที่คะแนนทักษะการฟังของนักเรียนเกือบทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ไม่สูงกว่าก่อนเรียน สาเหตุของปัญหานี้ น่าจะมาจากอิทธิพลของภาษาถิ่น ที่ใช้เป็นภาษาพูดของนักเรียน ทำให้นักเรียนซึ่งเป็นคนอีสานโดยกำเนิด ทำแบบทดสอบการฟัง ซึ่งต้องฟังข้อความจากแถบบันทึกเสียง ที่เป็นภาษาไทยกลาง และเปิดให้ฟังเพียงข้อความละครึ่งเดียว ไม่เข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาในการสอนภาษาไทยที่ สุจริต เพ็ชรชอบ และสาขใจ อินทร์พรรย์ (2538: 14) ได้สรุปไว้ว่า “นักเรียนที่มาจากต่างจังหวัดและใช้ภาษาถิ่น จะมีความยากลำบากในการเรียนภาษา ทำให้ติดตามบทเรียนได้ช้าไม่ทันเพื่อน” ส่วนนักเรียนกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีโอกาสในการมาซักถามปัญหาในการเรียนกับครู ซึ่งให้คำแนะนำด้วยภาษาไทยกลาง บ่อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ จึงทำให้คะแนนทักษะการฟังของกลุ่มนี้ สูงกว่าก่อนเรียน

2) ทักษะการอ่าน คะแนนทักษะการอ่านหลังเรียน ของกลุ่มทดลองโดยรวม และกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าก่อนเรียน และแตกต่างจากกลุ่มควบคุม กลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท สูงกว่าก่อนเรียน และแตกต่างจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน แต่ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ส่วนกลุ่มยืดหยุ่น สูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน แต่ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ส่วนคะแนนความคงอยู่ของทักษะการอ่าน ของกลุ่มทดลองโดยรวม กลุ่มยืดหยุ่น และกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ส่วนกลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท แตกต่างจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน แต่ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ซึ่งคงจะเป็นผลจากกิจกรรมส่วนใหญ่ที่นักเรียนกลุ่มทดลองปฏิบัติ คือ การอ่านหนังสือเรียน และหนังสือคู่มือการเรียนหลาย ๆ เล่ม ที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดิกสัน-ครอสส์ (Dixon-Krauss, 1995) ที่พบว่า การสอนตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ช่วยให้เด็กมีความสามารถเพิ่มขึ้นในการเอาใจใส่ต่อคำ ความคล่องแคล่ว และการประเมินกระบวนการอ่านของตนเอง

3) ทักษะการพูด คะแนนทักษะการพูดหลังเรียน ของกลุ่มทดลองโดยรวม กลุ่มยึดหยุ่น และกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนเรียน แต่กลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท ไม่สูงกว่าก่อนเรียน คะแนนทักษะการพูดหลังเรียน และคะแนนความคงอยู่ของทักษะการพูด ของกลุ่มทดลองโดยรวม แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่การเปรียบเทียบเป็นรายกลุ่มไม่แตกต่างกัน ซึ่งคงจะเป็นผลมาจากกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ คือ นักเรียนในกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนแต่ละคน มีปัญหาที่ต้องมาขอคำแนะนำจากครู โดยต้องพูดกับครูเป็นภาษากลางโดยตลอด ส่วนนักเรียนในกลุ่มยึดหยุ่น จะต้องเลือกตั้งผู้นำการทำกิจกรรม ที่ต้องมีการพูดอย่างเป็นทางการด้วยภาษากลางทุกครั้ง ทำให้ทักษะการพูดของสองกลุ่มนี้ดีขึ้น ส่วนกลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท จะมีเฉพาะผู้นำกลุ่มเท่านั้นที่มีโอกาสได้ไปพูดภาษาไทยกลางกับครู จึงทำให้ทักษะการพูดของกลุ่มนี้ไม่ดีขึ้น

4) ทักษะการเขียน คะแนนทักษะการเขียนหลังเรียน ของกลุ่มทดลองโดยรวม และกลุ่มทดลองย่อยทั้ง 3 กลุ่ม สูงกว่าก่อนเรียน แต่ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม คะแนนความคงอยู่ของทักษะการเขียน ของกลุ่มทดลองโดยรวม กลุ่มยึดหยุ่น และกลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งคงจะเป็นผลจากการที่นักเรียนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ได้ทำกิจกรรมการเขียนในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ส่วนนักเรียนกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีโอกาสได้ทำกิจกรรมการเขียนโดยทั่วถึง และมีโอกาสได้รับคำแนะนำจากครูมากกว่า จึงทำให้คะแนนความคงอยู่ของของทักษะการเขียนในกลุ่มนี้สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

2. ผลของกระบวนการเรียนการสอนต่อการกำกับตนเอง และความคงอยู่ของการกำกับตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเปรียบเทียบกับการสอนตามปกติ ที่พบว่า

1) นักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม มีการประเมินการกำกับตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แต่กลุ่มควบคุม ประเมินตนเองไม่สูงกว่าก่อนเรียน และพบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบยึดหยุ่น และกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีการกำกับตนเอง ทั้งจากการประเมินตนเองและการประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน สูงกว่าก่อนเรียน แต่กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบแลกเปลี่ยนบทบาทประเมินตนเองไม่สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของกระบวนการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง ที่สนับสนุนให้นักเรียนได้ใช้กลวิธีในการกำกับตนเอง เช่น การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามผล ในการเรียน และบทบาท สแกฟโฟลด์คิงของครู ที่ชักจูงให้นักเรียนศึกษาอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุงค์ (Schunk, 1994) ที่พบว่านักเรียนที่มีเป้าหมาย และมีการประเมินตนเองในการเรียน จะมีการกำกับตนเอง การเห็นความสามารถของตนเอง ทักษะ และความตั้งใจในงานมากกว่า

2) นักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม ประเมินตนเองเกี่ยวกับการกำกับตนเอง หลังเรียน แตกต่างจากกลุ่มควบคุม และนักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม ประเมินตนเองเกี่ยวกับความคงอยู่ของการกำกับตนเอง แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ทั้งนี้เพราะข้อแตกต่างระหว่างกระบวนการเรียนการสอน

ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กระบวนการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง สนับสนุนให้นักเรียนได้ใช้กลวิธีในการกำกับตนเอง เช่น การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามผลมากกว่า กระบวนการเรียนการสอนของกลุ่มควบคุม ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดและทำด้วยตนเองในระดับกิจกรรมย่อย ๆ ของแต่ละขั้นตอนเท่านั้น โดยอาจกล่าวได้ว่า แม้กระบวนการเรียนการสอนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองจะเป็นแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลางเหมือนกัน แต่กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ของไวทกอสกี เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิสนา แคมมณี (2543, 4) ที่ว่า การเรียนการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลางที่ดี กิจกรรมการเรียนรู้จะต้องช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม อย่างกระตือรือร้น ตื่นตัว และมีใจจดจ่อผูกพันกับสิ่งที่กำลังทำ นอกจากนี้ยังพบว่าในช่วงวัดความคงทน กลุ่มทดลองโดยรวม ประเมินตนเองไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ซึ่งอาจจะเป็นผลจากการกลับไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามคำสั่งของครูอีก จึงทำให้นักเรียนรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนลดน้อยลง ส่วนกลุ่มยึดหยุ่นที่ประเมินตนเองแตกต่างจากกลุ่มควบคุม เนื่องจากนักเรียนได้มีโอกาสในการแสดงออกในกลุ่มขนาดใหญ่ ซึ่งต้องใช้ความกล้าแสดงออกมากกว่ากลุ่มอื่น จึงทำให้นักเรียนยังคงความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ไว้ได้

3) ผลในด้านการกำกับตนเองของนักเรียน จากการประเมินของอาจารย์ผู้สอนในวิชาต่างๆ ต่อการกำกับตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวมและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน ในช่วงหลังเรียน และช่วงวัดความคงทน แต่จากการเปรียบเทียบเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท ได้รับการประเมินจากอาจารย์ผู้สอน ในช่วงหลังเรียน แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งน่าจะเป็นผลของขนาดกลุ่ม ที่เป็นกลุ่มขนาดกลาง นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะที่เป็นแบบแผนมากขึ้น การดำเนินงานต่าง ๆ มีการตั้งเป้าหมาย วางแนวทางการทำงาน และมีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนที่ทำงานกันอย่างไม่เป็นแบบแผน และกลุ่มยึดหยุ่นที่ผู้นำซึ่งมีความเป็นผู้นำไม่เพียงพอ ไม่สามารถผลักดันนักเรียนส่วนใหญ่ในห้องให้ทำงานได้

ผลการวิจัยดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ของ ไวทกอสกี ช่วยให้นักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม มีทักษะทางภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียน และแตกต่างจากกลุ่มควบคุม โดยนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จะมีทักษะทางภาษาไทยดีกว่ากลุ่มอื่น ส่วนในด้านการกำกับตนเองนั้น นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบยึดหยุ่นจะประเมินตนเองแตกต่างจากกลุ่มควบคุม กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบแลกเปลี่ยนบทบาทจะได้รับการประเมินจากอาจารย์ผู้สอนวิชาต่าง ๆ ว่ามีการกำกับตนเองดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบจากงานวิจัยของของ แชพแมน (Chapman, 1995) และผลการวิจัยของ เอชเชอวาร์เรีย (Echevarria, 1995) ดิกสัน-ครุสส์ (Dixon-Krauss, 1997) ที่พบว่า การ

เรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ สามารถพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กได้ และผลการวิจัยของ ซาโลมอน กลอบเบอร์สัน และกัทเทอร์แมน (Salomon Globerson and Guterman, 1989) บรูสเตอร์ (Bruster, 1991) เอล-ไดนารี (El-Dinary, 1993) ที่พบว่าการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ สามารถพัฒนาทักษะทางภาษา แม้อำนาจคognition และการกำกับตนเอง ของเด็กได้

ข้อค้นพบดังกล่าว เป็นเพียงข้อค้นพบเบื้องต้นจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด แล้วนำไปทดลองสอนในระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าความรู้เกี่ยวกับการเรียน และ การสอนของมนุษย์ ยังมีอีกมากมายที่เรายังไม่รู้ และรอคอยให้มีการศึกษาวิจัยกันอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้

จากผลการวิจัยที่พบว่า กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ของ ไวกอตสกี ช่วยให้นักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม มีทักษะทางภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จะมีทักษะทางภาษาไทยดีกว่ากลุ่มอื่น ส่วนนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีจัดกลุ่มแบบและเปลี่ยนบทบาท จะได้รับการประเมินจากอาจารย์ผู้สอนวิชาต่าง ๆ ว่ามีการกำกับตนเองดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ ผลการวิจัยที่เห็นว่าสามารถนำไปใช้กับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่น ๆ ได้ คือ

1) การเรียนแบบร่วมมือ โดยการให้กลุ่มนักเรียนเป็นผู้จัดทำโครงการศึกษาตลอดรายวิชาด้วยตนเอง

2) การจัดนักเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก (2-3 คน) เช่น กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทย และกลุ่มขนาดกลาง (5-7 คน) เช่น กลุ่มแลกเปลี่ยนบทบาท เพื่อพัฒนาการกำกับตนเอง ของนักเรียน

3) กระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ 5 ขั้น คือ (1) ขั้นชักจูงให้ศึกษาอย่างมีเป้าหมาย (2) ขั้นทำความเข้าใจในแนวทางการศึกษา (3) ขั้นดำเนินการศึกษาอย่างรอบคอบ (4) ขั้นแสดงผลการศึกษาด้วยสื่อทางภาษา และ (5) ขั้นสรุปผลการศึกษา

4) การปรับเปลี่ยนบทบาทของครู จากการกำกับควบคุม เป็นการช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างโครงการศึกษาด้วยตนเอง และสามารถแก้ปัญหาในการศึกษาที่กำลังเกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเพื่อศึกษาผลจากการทดลองสอน 3 วิธี ในระยะสั้น ๆ เพื่อดูข้อดีข้อบกพร่องของแต่ละวิธี กับตัวแปรตามเพียงบางตัวเท่านั้น ดังนั้นการวิจัยต่อไป จึงควรจะเป็นการวิจัยในลักษณะการเจาะลึกเกี่ยวกับอิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ที่มีต่อกระบวนการเรียน และกระบวนการสอน เป็นประเด็น ๆ โดยอาจวิจัยได้ 2 แนวทาง คือ

1) ในด้านการวิจัยเชิงปริมาณ ควรมีการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อ ทดสอบซ้ำ การทดลองสำคัญๆ ของไวโกดสกี เช่น การทดลองเรื่องการพูดกับตนเอง การทดลองเรื่องการสร้างมโนทัศน์ ด้วยบล็อกต่างสีต่างขนาด และควรมีการทดลองเพื่อศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ ระหว่างแม่กับลูก พี่กับน้อง ฯลฯ ในการแก้ปัญหาด้วยกันด้วย

2) ในด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ ควรมีการศึกษาถึงผลของการใช้แนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผล รวมถึงด้านกระบวนการเรียน การสอนในแบบอื่น ๆ ที่มีต่อคุณลักษณะของผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่น ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความคิดวิจารณ์ญาณ เป็นต้น